

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos švietimo
ir mokslo ministro 2011 m gruodžio 12 d.
įsakymu Nr. V-2368

ŠVIETIMO APRŪPINIMO STANDARTAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo aprūpinimo standartų (toliau – standartai) paskirtis – padėti ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programoms teikiančioms mokykloms (toliau – mokyklos) kurti ir turtinti materialiąją mokyklos aplinką (toliau – mokymo aplinka), tinkamą siekti ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programose (toliau – programos) numatytų tikslų.

2. Pagrindinius įstaigų, įmonių ar grupių, kurios vykdo ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, ugdymo proceso organizavimo sveikatos saugos reikalavimus nustato Lietuvos higienos norma HN 75:2010 „Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-313 (Žin., 2010, Nr. 50-2454).

3. Pagrindinius mokyklų įrengimo ir jose vykdomo ugdymo proceso organizavimo sveikatos saugos reikalavimus nustato Lietuvos higienos norma HN 21:2011 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 (Žin., 2011, Nr. 103-4858).

4. Standartuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804) ir kituose švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

5. Standartams įgyvendinti Švietimo ir mokslo ministerija, jos reguliavimo sričiai priskirtos švietimo pagalbos įstaigos nuolat rengia rekomendacijas, padedančias mokykloms kurti ir atnaujinti mokymo aplinką.

II. MOKYMO APLINKOS KŪRIMAS

6. Mokymo aplinka, kurioje įgyvendinamos programos, kuriama atsižvelgiant į mokinių veiklą, kūrybiškumo skatinimą ir problemų sprendimą, o tinkamoje aplinkoje ugdomos ne tik mokinių esminės dalykinės, bet ir bendrosios kompetencijos.

7. Kuriant ar pertvarkant mokymo aplinką užtikrinama, kad mokiniai galėtų dirbti grupėmis ar individualiai, vykdyti projektinę ir praktinę veiklą.

8. Mokymo aplinka kuriama ir turtinama vadovaujantis funkcionalumo, šiuolaikiškumo, estetiškumo, žmogaus saugos ir ergonomikos principais.

9. Atsižvelgus į konkrečios mokyklos keliamus ugdymo tikslus, vietos ir mokyklos bendruomenės reikmes, mokinių ugdymosi poreikius ir interesus gali būti kuriamos įvairios erdvės (grupės, klasės, specializuoti kabinetai, studijos, laboratorijos, dirbtuvės, vaikų poilsiui skirtos erdvės, aikštynai ir kt.).

10. Sprendimus dėl mokymo aplinkos kūrimo ar keitimo priima mokyklos bendruomenė.

11. Informacija apie planus kurti ar keisti mokymo aplinką derinama su mokyklos savininko teise ir pareigas įgyvendinančia institucija (dalyvių susirinkimu), savininku.

12. Prieš pradėdant kurti ar keisti mokymo aplinką įsivertinami mokyklos poreikiai ir galimybės, mokymo aplinkai kurti reikalingų baldų, priemonių ar įrangos pasiūla. Išsiaiškinama, ar kuriama aplinka atitinka šiuolaikinio ugdymo ar dalyko mokymo filosofiją, ar yra pakankamai mokymo priemonių.

III. MOKYMO PRIEMONIŲ GRUPĖS IR PASKIRTIS

13. Mokymo priemonės, reikalingos programose apibrėžtam ugdymo turiniui įgyvendinti:

13.1. Bendrojo ugdymo dalyko vadovėlis (toliau – vadovėlis), kuris padeda mokiniams siekti konkretaus ugdymo tarpsnio ar klasės ugdymo srities, integruoto kurso, dalyko bendrojoje programoje, dalyko modulyje ar mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pritaikytoje programoje apibrėžtų pasiekimų, stiprinti motyvaciją mokytis, skatinti aktyvų ir savarankišką mokymąsi ir kritinį mąstymą.

13.2. Vadovėlių papildančios (spausdintos ar skaitmeninės) mokymo priemonės, kurios papildo ir konkretizuoja vadovėlio medžiagą, skatina aktyvią mokinio veiklą, diferencijuoja užduotis, individualizuoja mokinių darbą atsižvelgus į jų gebėjimus, patirtį, mokymo stilių, ugdymo poreikius, polinkius ir interesus, padeda/ sudaro galimybes mokytojui įvertinti mokinių pasiekimus ir patiems mokiniams įsivertinti savo rezultatus.

13.3. Daiktai, medžiagos ir įranga (programose apibrėžtam ugdymo turiniui įgyvendinti reikalingos darbo, kūrybos, vaizdinės priemonės, kompiuteriai, kompiuterių įranga, žaislai ir kita), kurie užtikrina kokybišką ugdymą, skatina mokinius pačius aktyviai veikti – kurti, tyrinėti, eksperimentuoti, atrasti ir taip tobulinti savo praktinius gebėjimus, užduotis atlikti kūrybiškai.

13.4. Ikimokyklinio ugdymo priemonės, kurios padeda plėtoti ikimokyklinio amžiaus vaikų fizines, socialines-emocines, pažintines, kūrybines galias.

13.5. Priešmokyklinio ugdymo priemonės, kurios padeda ugdyti aktyvų, smalsų, savo gebėjimais pasitikintį, pažinti ir mokytis norintį priešmokyklinio amžiaus vaiką, sudaro jam prielaidas toliau sėkmingai ugdytis mokykloje.

13.6. Specialiosios mokymo priemonės (vaizdinės, techninės, demonstracinės, skaitmeninės mokymo priemonės, žaislai, daiktai, medžiagos, literatūra ir pratybų sąsiuviniai), parengtos ar pritaikytos mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, kurios padeda plėtoti mokinių žinias ir gebėjimus, ugdytis mokymuisi reikalingą kompetenciją, įgyti socialinių ir kasdienio gyvenimo įgūdžių.

13.7. Skaitmeninės mokymo priemonės, kurios padeda ugdymo procese naudoti informacinių ir komunikacinių technologijų teikiamas galimybes.

13.8. Ugdymo procesui reikalinga literatūra (programinė, informacinė, mokslo populiarioji, vaikų, jaunimo, klasikinė, metodinė literatūra, kultūros, švietėjiški ir mokslo populiarinimo periodiniai leidiniai), kuri padeda ugdyti mokinių skaitymo ir kalbos įgūdžius, komunikavimo ir kultūrinę kompetenciją, informacinius gebėjimus, teksto analizavimo ir interpretavimo įgūdžius, gebėjimą veikti įvairiose socialinėse ir kultūrinėse situacijose, formuoti pilietinę savimonę, veiksmingiau ir kokybiškiau organizuoti ugdymo procesą.

13.9. Mokinio darbo vietai įrengti bei mokymo priemonėms laikyti reikalingi baldai ir laboratoriniai baldai.

14. Ikimokyklinio ugdymo turinio programoms įgyvendinti reikalingos priemonės numatomos programose, parengtose pagal Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-627 (Žin., 2005, Nr. 52-1752; 2011, Nr. 71-3448).

15. Priešmokyklinio ugdymo mokytojas atranka ir kūrybiškai atnaujina ugdymo priemones, atsižvelgdamas į grupę lankančių vaikų ypatumus, poreikius ir bendrąją priešmokyklinio ugdymo programą.

16. Kiekvieno dalyko mokytojai, atsižvelgdami į mokyklos poreikius ir galimybes, pasirenčia dalykui mokytis reikalingų priemonių sąrašus.

17. Svarbi mokymo aplinkos kūrimo prielaida yra tinkamų mokyklinių baldų parinkimas.

18. Parenkant mokyklinius baldus atsižvelgiama į tai, kaip vyks ugdymo procesas konkrečioje erdvėje, ar ugdymas bus vykdomas grupėse, ar toje pačioje erdvėje bus organizuojamos pertraukos ir laisvalaikis, ar mokiniams bus patogiu. Svarbu apgalvoti mokinių asmeninių daiktų laikymą, kad jie nekliudytų mokiniams laisvai judėti ir keisti savo vietą. Būtina atsižvelgti ir į mokyklinių baldų sustatymą, mokinių pageidavimų paisymą, galimybes jiems dalyvauti kuriant savo erdvę ugdymuisi. Tai gali būti lengvos kėdės su stalais, kuriuos lengva perkelti iš vienos vietos į kitą ir sudėti vieną ant kito, kai reikia didesnės erdvės, aukštos besisukančios kėdės, stalai su braižymo lentomis ar minkšti baldai, skirti poilsiui ar individualiam darbui.
